

Vägledning angående ursprungsmärkning av el

2006-06-20

Innehåll

A) Inledning	3
A.1 Bakgrund	3
A.2 Syfte och mål med vägledningen	3
B) Vägledningens innehåll	4

A) Inledning

A.1 Bakgrund

För att ge kunderna möjlighet att välja elhandelsföretag på andra grunder än enbart pris har krav på ursprungsmärkning av el införts. Bestämmelserna, vari även krav på redovisning av miljöpåverkan finns, uppställs i EU-direktivet 2003/54/EG, artikel 3 (6). Reglerna har sedermera även tagits in i ellagens (1997:857) 8 kap. 12 och 13 §§ (se bilaga 1).

Enligt ellagen får nätmyndigheten efter bemyndigande från regeringen utfärda föreskrifter med närmare bestämmelser om hur ovanstående lagregler skall tillämpas. Energimarknadsinspektionen, som fått ett sådant bemyndigande, har emellertid meddelat att de föreskrifter som var tänkta att innehålla närmare bestämmelser om ursprungsmärkning skjuts upp. Det förslag till föreskrifter som myndigheten haft ute på remiss har efter stark kritik från remissinstanserna, däribland Svensk Energi, dragits tillbaka. Myndigheten avser att omarbota förslaget och planerar att ta fram föreskrifter som kan träda ikraft vid årsskiftet 2006/2007.

A.2 Syfte och mål med vägledningen

Att föreskriften skjuts upp innebär inte att kravet på ursprungsmärkning försvinner. Kravet följer, som ovan beskrivits, direkt av EU-direktivet och av ellagen. Således måste den redovisning som lagen kräver ske redan år 2006 (baserat på 2005 års värden).

För att ge medlemsföretagen stöd, så att de i största möjliga utsträckning skall kunna uppfylla de krav som lagen uppställer, har Svensk Energis styrelse ställt sig positiv till att föreningen tar fram en vägledning för redovisningen innevarande år. Styrelsen betonade att det är nödvändigt att ta fram en enkel lösning på den ursprungsmärkning som skall ske i år. Den redovisning som presenteras i det följande är en sammanvägning av de olika synpunkter och synsätt som framkommit beträffande ursprungsmärkning i olika forum inom branschen. Vägledningen har utarbetats med stöd av en arbetsgrupp som sedan lång tid arbetar med frågor rörande ursprungsmärkning. I arbetsgruppen har följande personer främst medverkat i denna etapp.

Claes Hedenström, Vattenfall, Göran Sjödin, Plusenergi, Erik Dotzauer, Fortum, Niklas Lundaahl, Dalakraft, Peter Chudi, E.ON samt Göran Lagerstedt, och Louise Marcellius, båda Svensk Energi.

B) Vägledningens innehåll

Tillämpningsområde

1. Svensk Energi rekommenderar att angivande av elens ursprung och inverkan på miljön till elanvändare i enlighet med 8 kap. 12 och 13 §§ ellagen (1997:857) tillsvidare sker på det sätt som anges i denna vägledning. Svensk Energis bedömning är att en sådan redovisning som följer av vägledningen i möjligaste mån uppfyller de krav som ellagen uppställer.

Skyldigheter för elhandelsföretag

2. Elhandelsföretag skall till elanvändare lämna de uppgifter om energikällornas genomsnittliga sammansättning och inverkan på miljön som anges i 8 kap. 12 § första stycket ellagen. Således skall information om varje enskild energikällas andel av den genomsnittliga sammansättning av energikällor som använts för att framställa den el som elhandelsföretaget sålde under närmast föregående kalenderår lämnas på eller i samband med fakturor avseende försäljning av el. Information skall också lämnas om den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har medfört. Uppgifter om inverkan på miljön får lämnas genom hänvisning till information på Internet.

Uppgifterna skall lämnas till elanvändarna så snart omständigheterna medger.

3. I reklam som vänder sig till elanvändare skall elhandelsföretaget redovisa motsvarande uppgifter som i punkten 2. Med reklam avses i det här fallet produktrelaterad reklam som delas ut eller sänds direkt till elanvändarna. Således omfattas inte reklam i tidningar och TV.¹ Information om varje enskild energikällas andel av den genomsnittliga sammansättning av energikällor som använts för att framställa den el som elhandelsföretaget sålde under närmast föregående kalenderår skall lämnas. Information skall också lämnas om den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har orsakat. Uppgifter om inverkan på miljön får lämnas genom hänvisning till information på Internet.

4. Vid redovisningen skall respektive energikällas andel (i procent) anges med som minimum indelning i följande tre kategorier.

- a. Fossila energikällor och torv,
- b. Förnybara energikällor,
- c. Kärnkraft

¹ Kommissionens förklarande meddelande till direktiv 2003/54/EG samt EMI:s rapport "Angivande av elens ursprung", s. 5.

5. Den information som elhandelsföretaget kan utnyttja för att beräkna den totala elförsäljningens ursprung delas in i två kategorier.

i) Elhandelsföretagets anskaffning av elleveranser med känt ursprung

Elhandelsföretaget kan använda olika typer av dokumentation för att ange hela eller delar av leveransen med känt ursprung. Exempel på sådan typ av dokumentation är Bra Miljöval, RECS-certifikat, ursprungsgarantier (från elcertifikatanläggningar och elektroniska enligt EECS), andra bilaterala avtal med ursprungsinformation.

ii) Elhandelsföretagets anskaffning av elleveranser utan känt ursprung

För elleveranser utan känt ursprung, t.ex. köp via NordPool och bilaterala avtal utan ursprungsinformation, används nordisk produktionsmix exklusive Island, med hänsyn tagen till import/export samt korrigerad för Bra Miljöval med 5,5 TWh, Norppa i Finland med 0,5 TWh, VE-beviser i Danmark med 9,9 TWh och handel med ursprungsgarantier 30 TWh. Den förnybara delen av den nordiska produktionsmixen har reducerats med summan av dessa produktförsäljningar avrundade till 46 TWh.

Beräkningen avseende år 2005 har utförts av Svensk Energi. Med justering av den nordiska produktionsmixen blir den återstående mixen för elleveranser utan känt ursprung följande.

Beräkningen baseras på känd försäljning av förnybar el enligt ovan (46 TWh) och att inverkan från import/export av fysisk kraft försummas ty Nordens nettoexport 2005 var endast 1 TWh. Av försäljningen av ursprungsgarantier (30 TWh) har 16 TWh sålts utanför Norden.

Produktionsslag	Andel (%)	TWh
Fossilt inkl. torv	15,2	53,2
Förnybart	58,5	203,9
Kärnkraft	26,3	91,8

Tabell 1. Ursprungsmix för elleveranser utan känt ursprung avseende år 2005

6. Vid redovisning till kund skall elhandelsföretagets leverantörmix (sammansättning av leveranser med känt respektive utan känt ursprung enligt ovan) avseende energikällornas andelar presenteras. Redovisningen kan göras i form av ett cirkeldiagram. Vi rekommenderar att följande färger används för att illustrera de olika energikällorna.

Rött = Fossilt

Grönt = Förnybart

Blått = Kärnkraft

7. Produktförsäljning ingår som en del i ursprungsmärkningen. I de fall elhandelsföretag lämnar information om sin produktförsäljning för föregående år rekommenderar vi att elhandelsföretaget även lämnar uppgifter om den övriga försäljningen, dvs. anger den "restpost" som utgör differensen mellan företagets leverantörmix och företagets produktförsäljning. Restposten utvisar den resterande produktmixen till kunder som inte köper specifika elprodukter (se tabell 2 s. 9, högra kolumnen). Det är möjligt att därutöver även redovisa nordisk produktionsmix (ojusterad) som referensskälla. Redovisningen kan göras i form av cirkeldiagram.

8. Information om den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har medfört skall lämnas. Det saknas för närvarande officiella värden för de olika produktionslagen, liksom riktlinjer för hur dessa skall beräknas. Det betyder att de värden som anges nedan är approximationer och skall ses som genomsnittliga riktvärden. Följande värden kan användas för att ange inverkan på miljön i form av utsläpp och avfall orsakade av produktionsanläggningar under själva driften för produktion av el.

- kärnkraftsbaserad produktion ca 0,005 g avfall per kWh el
- fossilbaserad produktion ca 460 g CO₂ emissioner per kWh el

Hushållsavfall: enligt BRAS-utredningen uppgår den fossila andelen schablonmässigt till 12,6 %.

Kraftvärme med blandade bränslen: allokering bör ske genom proportionering enligt förordning om elcertifikat².

För de fall specifik information finns att tillgå från producent skall sådan användas.

9. Det ankommer på det enskilda elhandelsföretaget att göra en skälighetsbedömning av om den redovisning som företaget skall lämna med grund i de rekommendationer som finns i denna vägledning ger ett rimligt resultat. Underlag som ett elhandelsföretag baserar redovisningen till elanvändarna på skall finnas samlat och vara tillgängligt hos elhandelsföretaget för att möjliggöra verifiering av redovisade värden vid eventuell extern granskning, t.ex. från tillsynsmyndighet.

Skyldigheter för elproducenter och elhandelsföretag som säljer el till andra elhandelsföretag

10. Elproducenter skall offentliggöra de uppgifter som krävs för att elhandelsföretagen skall kunna uppfylla sina skyldigheter enligt ellagen 12 § första stycket, se punkten 2-5 samt 8 i denna vägledning. Elproducenterna skall således redovisa vad produktionen består av som minimum uppdelat på (i procent)

² 19 § förordning (2003:120) om elcertifikat och Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd om elcertifikat, STEMFS 2004:63 kap. 4 §.

- a) Fossila energikällor och torv,
- b) Förnybara energikällor,
- c) Kärnkraft

Information om den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har medfört skall också lämnas (se punkten 8 ovan).

Uppgifterna skall offentliggöras snarast. Offentliggörandet får ske på elproducentens webbplats.

Ett elhandelsföretag som säljer el till ett annat elhandelsföretag skall på begäran av det elhandelsföretaget lämna motsvarande uppgifter som producenterna lämnar. Uppgifterna skall lämnas snarast möjligt efter begäran.

11. De beräkningar som ligger till grund för elproducenternas redovisning skall finnas samlade och vara tillgängliga hos elproducenten för att möjliggöra verifiering av redovisade värden vid eventuell extern granskning, t.ex. från tillsynsmyndighet.

Exempel

I det följande ges ett exempel på hur redovisningen till elanvändare av elens ursprung respektive miljöpåverkan skulle kunna göras. Vi vill särskilt understryka att det endast rör sig om ett exempel. Informationen kan även utformas på andra sätt och ändå stämma överens med reglerna i ellagen och rekommendationerna i denna vägledning. Informationen skall lämnas på eller i samband med fakturor avseende försäljning av el samt i reklam som vänder sig till elanvändare.

1) Information på fakturan:

Angivande av elens ursprung

DINENERGI ABs elförsäljning i Sverige kom år 2005 till XX,x % från kol-, olje- eller torvbaserade anläggningar (s.k. fossila energikällor) och till XX,x % från vatten-, vind- och biobränslebaserade produktionsanläggningar (s.k. förnybara energikällor) samt till XX,x % från kärnkraftverk. Mer information om den påverkan denna elproduktion haft på miljön finner du på www.DINENERGI.se.

(Tilläggsinformation som kan lämnas: de specifika elhandelsprodukter DINENERGI erbjuder)

2) Information på Internet, med "fripassagerare" eller i reklam som vänder sig till elanvändare:

Information om ursprungsmärkning av el

Enligt lag skall alla elhandelsföretag lämna uppgifter om elens ursprung samt information om miljöpåverkan till sina kunder från och med april 2006 rörande 2005 års elproduktion.

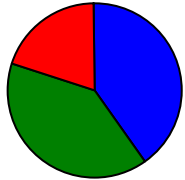

Elens ursprung

Nedan kan du se ursprunget för den el DINENERGI sålt i Sverige under 2005. Det första diagrammet (Alternativt: Diagrammet) visar vår samlade elförsäljning fördelat på förnybar el (vind-, vattenkraft och biobränsle), fossila bränslen (kol, olja och torv) respektive kärnkraftsel.

(Tilläggsinformation som kan lämnas: Mittendiagrammet visar ursprunget på den el som sålts såsom produktions-specifik, dvs. där kunden gjort ett eget val såsom Bra Miljöval, xxx. Det tredje diagrammet utgör skillnaden mellan de båda andra diagrammen och visar således elens ursprung för de kunder som inte gjort något specifikt val.)

Miljöpåverkan

Du får nedan även information om vilken påverkan på miljön som sker i form av CO₂-utsläpp och kärnbränsleavfall per kWh. Miljödata baseras på data från xxx svenska kraftverk. Miljödata presenteras baserade på så kallade driftsdata, dvs. påverkan på miljön under den tid då kraftverken producerar el. Om du vill veta mer xxxx.

	DINENERGIs samlade elförsäljning i Sverige 2005	DINENERGIs elprodukter i Sverige såsom XX	DINENERGIs resterande produktmix till kunder som inte köper specifika elprodukter
Fossilt (Rött) Förnybara energikällor (Grönt) Kärnkraft (Blått)			
CO2-utsläpp	X g/kWh		Z g/kWh
Kärnbränsleavfall	Y g/kWh		W g/kWh

Tabell 2. Ursprunget för den el DINENERGI sålt i Sverige under år 2005

BILAGA 1

Följande krav uppställs i ellagen på att ange elens ursprung samt att redovisa den inverkan på miljön som tillverkningen av den el som sålts har haft.

8 kap. 12 §

Elleverantörer skall på eller i samband med fakturor avseende försäljning av el och i reklam som vänder sig till elanvändare lämna uppgift om

1. varje enskild energikällas andel av den genomsnittliga sammansättning av energikällor som använts för att framställa den el som elleverantören sålde under närmast föregående kalenderår, och

2. den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har orsakat.

Om elleverantören har köpt el på en elbörs eller importerat den från företag som är belägna utanför Europeiska unionen får uppgifterna enligt första stycket 1 baseras på uppgifter som elbörsen eller företagen tillhandahållit.

De uppgifter som anges i första stycket 2 får lämnas genom hänvisning till referenskällor som är tillgängliga för allmänheten.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om hur sådana uppgifter som avses i första-tredje styckena skall beräknas och redovisas för elanvändarna.

8 kap. 13 § Elproducenter skall offentliggöra de uppgifter som elleverantörer behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 12 § första stycket.

En elleverantör som inte producerar el skall på begäran av andra elleverantörer lämna de uppgifter som de behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 12 § första stycket.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om de skyldigheter som anges i första och andra styckena.

I övergångsbestämmelser till paragraferna anges att bestämmelserna i 8 kap. 2 § tillämpas från och med den 1 april 2006 samt att bestämmelserna i 8 kap. 13 § tillämpas från och med den 1 februari 2006.